

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antidecalogvs Theologico-Politicvs Reformatvs

Dript, Laurentius a

Paderbornae, 1672

9. In rigore loquendo videtur, quod homo non teneatur unquam tempore vitae suae elicere actum charitatis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13441

*mutationem ergò non recipit, & Augustinus,
quod non potest iuste, non potest iustus.*

PROPOSITIO IX.

*In rigore loquendo videtur, quod homo
nonteneatur unquam tempore vitæ
sue elicere actum charitatis.*

II. Hanc propositionem Anno 1665. censuravit fel. record. *Alexander VII.* eandemque jam dudum ante scil. Anno 1657. ad requisitionem Episcopi Gandavensis improbat facultas Theologica Lovaniensis, & biennio post ab Episcopo Namurcensi in suâ synodo Diocesiana circumscripta erat. Tenent eam saltem æquivalenter, quotquot docent, præceptum charitatis indirecte solum & ratione alterius obligare, tunc scilicet, quando impius, eo quod Sacramentum pœnitentiæ non est in promptu, non habet aliam viam, quâ se justificet, nisi eliciat actum contritionis, in quo actus charitatis involvitur: adeoque cessante hoc inconvenienti, si cui semper in promptu sit Sacramentum pœnitentiæ, nunquam tenebitur elicere actum

actum

Etum amoris Dei. Vnde quidam ex Neo-
 ricis : *mibi ait placet doctrina illius, qui docet*
hoc præceptum charitatis impositum fuisse
justificationem impij: solum igitur tunc ob-
gare, quando impius, quia Sacramentum pa-
nitentiae non est in promptu, non habet aliam
viam, qua se justificet, nisi eliciat actum con-
tritionis, qua super aliquo tandem modo actum
amoris Dei super omnia dilecti involvit. Cui
sequenter igitur, & indirecte ratione sua jus-
ificationis ad actum charitatis fideles obligat-
tur. Vide supra, ubi idem loquendi modus me-
placuit de præcepto actus fidei & spei. Hic
ille, qui idem ibidem, licet inquit contra-
nis sententia doceat dari præceptum speciale
amando Deo, in illis verbis diliges Dominum
Deum tuum, & alibi: tamen non ignobis
Doctores docent, hoc præceptum non esse
speciale, & speciali tempore implendum, sed
generale imbibitum in omnibus præceptis: sicut
secundum præceptum de dilectione proximi
non est speciale, sed in Decalogi præceptis con-
tentum: nam propterea dicitur in his duobus
præceptis, id est dilectionis Dei & proximi,
universa lex pendet & propheta: si enim,

servat præcepta diligit, quiq; diligit servat, jam unum ex his continetur in alio, & consequenter præceptum charitatis indirecte solum, & ratione alterius obligabit. Fatetur hic Author sententiam suæ contrariam esse communem, nihilominus nulla fundamentali ratione, sed auctoritate non ignobilium Doctorum (quorum nullum nominat) seductus evertit Basim, & fundamentum omnium divinorum præceptorum, in quo omnia incipiunt, & consumantur: præceptum scilicet divinæ dilectionis. Soto lib. 2. de just. & jure 43. n. 10. Sententia asserens sufficere actum dilectionis Dei in articulo mortis ridicula visa est: si dixeris ait ille, satis esse semel in vitâ, idque in articulo mortis implere profecto longe a naturâ præcepti aberras: Cum enim præceptum hoc cæterorum omnium sit præambulum & ut ait Paulus, finis: Ridiculum esset, dicere, quod liceat transigere totam vitam, antequam nos obliget. Qui Author, si allegati Authoris sententiam audisset, illam certe plus, quam ridiculam judicasset.

12. Stupenda & mirabilis audacia, ut id, quod Christus appellat, primum omnium mandatum

mandatum in lege, hoc Doctor Catholicus
 Christi discipulus audeat dicere, solum in di-
 recte, & ratione alterius obligare, adeo quod
 non esse primum, & principalius, sed illud al-
 terum directe obligans, ratione cuius ipsum
 indirecte solum obligat. Sed absit, ut huius
 præconi novæ legis, & præcepti aures præ-
 beamus: audiamus potius Cyprianum *Serm.*
de Bapt. Chri. antiquum Christi, ejusque men-
 ti conformem præconem, qui ait: *justum*
Domine, ut diligamus te, quia & tu nos dili-
gis, & iniquum omnino est, ut te in aliquo de-
lecti tui offendant, vere hoc mandatum legem
complectitur, & Prophetas, & in hoc verbo
omnium Scripturarum volumina coarctantur.
 Hoc natura, hoc ratio, hoc Domine verbi
 clamat *Authoritas*, hoc ex ore tuo *audivimus*
 hic invenit *consummationem omnis religionis*
 primum est hoc *mandatum & ultimum*, hoc in
 libro *vita conscriptum* *indeficientem hominibus*
& Angelis exhibet lectionem. Legat
 unum *verbum*, & in hoc *mandato meditetur*
 Christiana *religio*, & inveniet ex hac *scriptura*
 omnium *doctrinarum regulas emanasse*, &
 hinc *nasci*, & huc *reverti* quidquid *Ecclesie*

stica continet disciplina, & in omnibus irri-
 tum esse, & frivolum, quidquid dilectio non
 confirmat. Non pertinet Domine ad te, nec
 tuus est, qui te non diligit. Ubi omni studio no-
 tanda verba: Hoc natura, hoc ratio, hoc Do-
 mine verbi tui clamat authoritas: clamat quip-
 pe creatura amandum esse creatorem & con-
 servatorem, clamat ratio redamandum esse
 amatorem: nimis enim teste Augustino lib. de
 catech. 2. cap. 4. durus est animus, qui dilectio-
 nem, si nolebat impendere, nolit rependere, &
 paulo infra, quis non redamare affectet justissi-
 mum, & misericordissimum Deum, qui prior
 sic amavit injustissimos & superbissimos ho-
 mines, ut propter eos mitteret unicum Filium
 suum per quem fecit omnia. Et lib. 4. confessio-
 num. Hoc est quod diligitur in amicis, & sic di-
 ligitur, ut rea sit humana conscientia non re-
 damando amantem. Et lib. de moribus Ec-
 clesie Cap. 11. Maximum, ait, quod ad beatam
 vitam ducit, primumque mandatum est, Diliges
 Dominum Deum tuum ex toto corde tuo & ex a-
 nima & mente tua. Et paulo post. Summum bo-
 num inquit quod omnium optimum dicitur, non
 modo diligendum esse, nemo ambigit: Sed ita
 E diligen-

diligendum, ut nihil amplius diligere debeamus, idq; significatur & exprimitur in eo, quod dictum est, ex tota anima & ex toto corde & ex tota mente.

13. Ipsa ratio naturalis singulorum mentibus insita quemlibet docet, ut sit gratus benefactori, redametque sincerè amantem. gentes enim nullo lumine fidei illustrati faciunt teste Christo. *Matth. 5. Si enim diligitis eos, qui vos diligunt, quam mercedem habebitis? Et si salutaveritis fratres vestros tantum, quid amplius facitis? nonne & Ethnici hoc faciunt?* quænam proinde erit obligatio eum diligendi, qui cunctum genus humanum, & quemlibet in particulari hominem tot tantisque & prævenit, & prosequitur beneficij? qui cælum terramque & quidquid cæli, terræq; ambitu continetur, creavit ministerium hominis: ipsis etiam Angelicis spiritibus illi factis administratorijs; quem cum ad imaginem, & similitudinem suam in limo terræ formavit, & Dæmonis astutia deceptum & infernalis Baratri reum in finibus æstimabili, & digno pretiosissimi Filij sui sanguinis pretio è Dæmonis & inferni faucibus eripuit.

eripuit? Continuo eum toties quasi de novo producens, quot momentis in esse conservat? Et hæc erit gratitudo ad tantum benefactorem, ut dicere homo audeat, se non teneri unquam de vitâ actum amoris, seu potius redamationis elicere?

14. Nec solum Sancti Patres, sed & Scholastici Doctores huic Probabilistarum sententiæ amoris hominis erga Deum radicativæ adversantur: inter quos Banner. 22. q. 44. a. 1. dub. 1. concl. 3. ad 3. fortassis inquit nobis ignorantibus aliquando est omissio hujus præcepti, diliges Dominum Deum tuum ex toto corde tuo &c. Sicut etiam solet esse omissio præcepti orandi Deum: Et propterea oportet dicere semper ab occultis meis munda me Domine. Clarius Bannezio Silvius. Certum est inquit in 22. q. 44. a. 6. q. 3. hoc præceptum sæpius in vitâ obligare. Cum enim datum sit ad vitam rectè instituendam, & ad salutem eternam promovendam, nullo modo verisimile est, quod solum obliget in periculo mortis, quando vita jam est finienda. Punctualiter autem definire singula tempora, quibus sit implendum sub reatu peccati mortalis, est impossibile, prudenti pro-

inde iudicio opus est ad iudicandum, an pa-
nimis longum tempus fuerit quis sine dilectione
Dei. Et quia nobis non advertentibus aliquan-
do accidit huius precepti omissio, ipsam esse cre-
dimus inter peccata, de quibus Psalm. 18. dicitur.
Delicta quis intelligit? ab occultis ma-
munda me. In quibus, teneri hominem ad
ctum amoris Dei, certum & solum obligat
in articulo mortis, ne quidē verifimile asserat

15. Clarius Doctor Angelicus 1.2.9.100
11. in corp. confirmans num. immediatē pre-
cedentem: *praecepta moralia* inquit ex
dictamine rationis naturalis efficaciam habent
etiam si nunquam in lege statuuntur, horum
autem triplex est gradus, nam quaedam sunt
communissima, & adeo manifesta, quod educe-
re non indigent, sicut mandata de dilectione Dei
& proximi, & alia huiusmodi, ut supra
dicitur, quae sunt quasi fines preceptorum,
de in eis nullus potest errare secundum iudicium
rationis. Quaedam vero magis sunt determi-
nata, quorum rationem statim quilibet
etiam popularis potest de facili advertere, & ad-
men, quia in paucioribus circa huiusmodi con-
tingit iudicium humanum perverti: huiusmodi
di est

di editione indigent, & hæc sunt præcepta Decalogi: Quædam verò sunt, quorum ratio non est adeo cuiuslibet manifesta, sed solis sapientibus, & ista sunt præcepta moralia superaddita Decalogo, tradita populo à Deo per Moysen & Aaron. Sed quia ea quæ sunt manifesta, sunt principia cognoscendi eorum, quæ non sunt manifesta: alia præcepta moralia superaddita Decalogo reducuntur ad præcepta Decalogi per modum cuiusdam additionis ad ipsa. Quibus verbis, præceptis dilectionis Dei & proximi tantam vim obligandi attribuit, ut etiamsi per positivum Dei mandatum non emanassent, nihilominus obligandi eandem, quam modo, vim haberent, non solum in quantum modus est aliarum virtutum, sed ut est specialis actus: hinc paulo ante præoccupaverat, dicens: actus charitatis dupliciter considerari potest, uno modo secundum quod est quidam actus per se & hoc modo cadit sub præcepto legis, quod de hoc specialiter datur, scil. Diliges Dominum Deum tuum, & diliges proximum tuum: alio modo secundum quod est motus aliarum virtutum &c. ubi vides ex mente D. Thomæ præceptum charitatis non solum

indirectè, sed etiam directè per se & specialiter
præcepto ad se immediatè terminato præ-
cipi. Et in responsione ad primum subdit
*Dominus non dixit, si vis ad vitam ingredi
serva unum mandatum, sed serva omnia man-
data, inter quæ etiam continetur mandatum
dilectione Dei & proximi.*

16. Pulcherrimè ad intentum, & mentem
Doctoris Angelici *Cassiodorus*, cujus ferè sin-
gula verba Emphasin habent & inductæ o-
pinionis sunt refutativa. *De virginitate* ita
lib. de amicitia ait datur consilium non præ-
ceptum, qui potest capere, capiat, & de virginitate
quidem *Præceptum Domini non habeo, con-
siliū do. Caritas autem à Deo præcipitur, &*
*susq; præceptum fortiter & enixè & sub
terminatione cordibus humanis induitur
mandavit & quidem hoc mandatum Domini
custodiri nimis: & ut ipse cordibus nostris
tius quasi clavum infingeret, velut crebros
sepius ingeminavit, prius ut diligeremus ex
to corde, postea subjungit, quod ex totâ animâ
demum adijcit, quod ex totâ virtute nostrâ
Velut clavus, aut stimulus est hoc præceptum
nam sicut Salomon dicit, verba sapientum*

muli sunt, & quasi clavi in altum defixi. Nonne plus quam stimulus est, aut clavus sermo Dei efficax, & penetrabilior omni gladio ancipiti? sane duritie cordis nostri exigebant hanc inconculcationis instantiam, ut præceptum ad nostrorum cordium interiora transiret, sicut duro stipiti clavus crebra percussione infigitur, donec interius adigatur.

Quod si fundamentum allatæ positionis inquiras, respondebit novus Probabilista.

PROPOSITIO X.

Nunquam aliquod Præceptum obligat, nisi sit determinatum.

17. **C**Ujus assertionis ratio est, quia cum non possit uti indeterminatum exire in executionem, non censetur practicè esse completum. Insignis certè ratio, quæ tantum abest, ut evincat allatam propositionem, ut potius omnia positiva Dei Præcepta: Scilicet. *Dominum Deum tuum adorabis; diliges Dominum Deum tuum; honora Patrem & Matrem tuam;* evertat, in illis enim omnibus, cum non sint determinata, eo quod à